

CONGREGATIO DE CULTU DIVINO ET DISCIPLINA SACRAMENTORUM

DECRETUM

quo Regulae Servandae ad nullitatem sacrae Ordinationis declarandam foras dantur, **16 ottobre 2001**, in **AAS 94 (2002) 292-300**.

Ad satius tutiusque consulendum spirituali bono eorum, qui in Ecclesia, ad normam iuris vigentis, declarationem nullitatis sacrae Ordinationis petunt, haec, Congregatio de Cultu Divino et Disciplina Sacramentorum, competens in materia ex can. 1709, § 1 collato cum art. 68 Constitutionis Apostolicae de Romana Curia *Pastor Bonus*, optatis libenter, obsecundans, statuit normas iam antea datas, scilicet *Regulas Servandas in processibus super nullitate sacrae Ordinationis* die 9 iunii 1931 editas, atque a Summo Pontifice Pio Papa XI f. r. probatas et confirmatas, innovandas omnino esse, cum res neuque a novo Codice recepta neque ab ipso ex integro reordinata sit.

Innovatio urgere videbatur attentis praesertim novi Codicis littera et spiritu, maxime quoad materiam de iuribus omnium fidelium, ideoque, clericorum, in causis de statu personarum in tuto ponendis.

Discaterium proinde de Culto Divino et Disciplina Sacramentorum mandat ut clerici omnes, praesertim loci Ordinarii, normas ad processum administrativum perficiendum noviter exaratas et conscriptas fideliter servent atque adamussim sequantur, cum quaestiones de validitate sacrae Ordinationis, vinculi alicuius clerici oriuntur easque examini subici oportet, servato itinere. disciplinari.

Hoc decreto, post obtentum peculiarem Summi, Pontificis beneplacitum (Litt. Secr. Status diei 25 septembris 2001, n. 497.070), vim statim habere incipiunt praesentes *Regulae Servandae* ad normam can. 34 Codicis Iuris Canonici redactae; normae vero antea actae, de quibus supra, prorsus abrogatae habendae sunt nullumque vigorem dehinc servabunt.

Quibuslibet minime obstantibus.

Ex Aedibus, Congregationis, die 16 octobris a. D. bismillesimo primo.

G. A. Card. Medina Estévez, *Praefectus*

Franciscus Pius Tamburrino, *a Secretis*.

DE REGULIS SERVANDIS AD NULLITATEM ORDINATIONIS DECLARANDAM

— Cum non sint *Regulae Servandae* (diei 9 iunii 1931, in AAS 23, 1931, 457ss) amplius adhuc vigentes, saltem ubi manifesto contineant normas Codici vigenti contrarias (cfr. can. 6, § 1);

— Cum illae *Regulae Servandae* nimis dicant singillatim ac distincte et minutius exponant materiam ita ut proceduram iudicalem potius quam administrativam proponant;

— Cum eadem nullam contineant proceduram penes Congregationem observandam;

— Cum pateat Codicem praescribere nullitatem ordinationis «decreto administrativo» declarari posse (cfr. can. 290, 1°);

Dicasterium hoc statuit proceduram administrativam innovandam esse noviterque exarari debere, ad dirigendum opus instructorium Ordinariorum Dioecesanorum et Religiosorum, quoties ipsa Congregatio statuta sit causam cognosci ad tramitem disciplinae (cfr. can. 1709).

REGULAE SERVANDAE AD PROCEDURAM ADMINISTRATIVAM NULLITATIS ORDINATIONIS INCHOANDAM ET CELEBRANDAM NOVITER CONFECTAE

CAP. I - DE FORO COMPETENTI

Art. 1 - Ad Congregationem de Cultu Divino et Disciplina Sacramentorum spectat cognoscere de causis contra validitatem suscepti sacramenti ordinis (can. 1709, § 1; P.B., art. 68). Nulla auctoritas inferior potest processum intimare nisi prius ab ipsa Congregatione facultatem acceperit.

CAP. II - DE SUPPLICI LIBELLO

Art. 2 - § 1: Praeter clericum et Ordinarium competentem ad normam can. 1708, validitatem ordinationis accusare valet etiam Promotor Iustitiae dioecesis incardinationis vel commorationis eiusdem clerici;

§ 2: Supplex libellus oportet ut omnia quae a Codice requiruntur (cann. 1501-1504) contineat et Congregationi transmittatur. Libello Ordinarius competens addat suas informationes, si quae sint, praesertim quoad

fundamentum causae, iuxta inquisitionem extraiudicialem super assertis ab Oratore factis in ipso libello.

PARS PRIMA: DE PROCEDURA CORAM ORDINARIO

CAP. III - DE MINISTRIS AD INSTRUCTIONEM CAUSAE CONSTITUENDIS

Art. 3 - § 1: Ordinarius, facta sibi facultate de qua in art. 1 conficiendi instructionem super asserta nullitate, curabit Instructorem et Defensorem sacrae ordinationis quam primum constituere inter ministros tribunalis vel curiae dioecesanae. Tamen, nisi peculiare suadeant rationes, quoscumque maluerit eligere potest, dummodo praediti sint qualitatibus quae a iure pro unoquoque munere praescribuntur (cann. 1421, §§ 1 et 3; 1432);

§ 2: Nisi Ordinarius per seipsum velit Instructionem peragere, quod tamen in ordinariis adiunctis non videtur opportunum, actum delegationis scripto redigat et documentum actis instructionis addat.

Art. 4 - Ordinarius vel Instructor causam ne suscipiant ob rationem consanguinitatis, affinitatis, intimae vitae consuetudinis vel magnae simultatis cum Oratore.

Art. 5 - In toto instructoriae decursu, Ordinarius vel Instructor alios ministros aequè idoneos eligere poterunt, qui Instructoris et aliorum officialium vices gerant pro casu, quo primi electi fuerint impediti vel suspecti legitime habiti. De delegatione secuta deque subrogationis ratione in actis mentio fiat.

CAP. IV - DE MUNERE INSTRUCTORIS ALIORUMQUE MINISTRORUM

Art. 6 - § 1: Instructoris erit, post obtentam ad instruendam causam facultatem, inquisitionem instituere circa omnia quae eandem nullitatem probare possint in casu;

§ 2: Argumenta autem in his causis praecipua sunt: a) Oratoris iurata confessio; b) iuratae testium depositiones, praesertim Oratoris familiarium et seminarii moderatorum; c) depositiones testium sive ad instantiam Oratoris sive ex officio inductorum; d) authentica documenta cuiuscumque generis, veluti litterae et alia quae ad rem pertineant; e) indicia et praesumptiones;

§ 3: Antequam instructionem incipiat, Instructor moneat Oratorem facultatem habere sibi constituendi procuratorem qui sacerdos sit oportet quique probitate et praesertim scientia iuridica et theologica polleat.

Art. 7 - Instructor Oratori et testibus proponat interrogationes a sacrae ordinationis Defensore confectas. Orator potest, si sibi necessarium videatur, quaestiones aliquas Instructori per seipsum vel per procuratorem exhibere, testibus omnibus vel aliquibus proponendas.

Art. 8 - § 1: Si aliquando Orator vel testes examinandi sint alienae dioecesis vel ipsi extra dioecesim degant, neque longinquitatis vel alii impedimenti causa ad sedem statutam accedere nequeunt, Instructor Ordinarium illius dioecesis rogabit, ut testes examinentur, servatis de iure servandis, additis, si casus ferat, a iudice rogante opportunis instructionibus;

§ 2: Orator vel testes, qui in dioecesi commorantur sed ob dioecesim vastitatem aut alia gravia incommoda ad sedem ab Instructore statutam accedere nequeant, neque eos ipse Instructor et administri tribunalis adire possint, audiantur per parochum vel alium idoneum et dignum sacerdotem, ad hoc ab Instructore delegatum, qui sibi alium in sacris constitutum (cfr. can. 483. § 2) asciscere potest, ad Actuarii munus explendum. Delegato transmittendae sunt omnes instructiones, interrogationes necessariae, immo et documenta ad rem opportuna.

Art. 9 - Instructor, ad aestimandum uniuscuiusque attestationis pondus, de singulorum in iudicio vocatorum probitate et credibilitate numquam inquirere praetermittat, ad hoc etiam eorum parochis litterae testimoniales petendo. De hisce omnibus in actis referatur.

Art. 10 - § 1: Defensoris sacrae ordinationis ius et officium est: a) examini Oratoris et testium adesse vel saltem eorum depositiones in ipsa sede tribunalis perspicere et visum addere; b) Instructori exhibere quaestiones proponendas clausas et subsignatas novasque interrogationes ab examine emergentes suggerere ac praesertim contestationes super deprehensis contradictionibus facere; c) articulos ab Oratore propositos perpendere et documenta ab ipso allata recognoscere; d) animadversiones circa asserta scribere et allegare, eaque omnia deducere, quae ad sacram ordinationem tuendam utilia censuerit (can. 1432);

§ 2: Defensoris ius esto ad Instructorem recurrere quoties violationem iustitiae iuriumque partis oratricis vel quid illegitime omissum perspexerit, imo et inopportune positum, vel etiam si praescriptum legis praetermittatur. At si Instructor dissentiat, datur recursus ad Ordinarium.

CAP. V- DE EVOLUTIONE PROCESSUS

Art. 11 - § 1: Citationis scheda mittatur congruo temporis spatio ante diem statutam pro sessione instructoria. Quoties, diligenti inquisitione peracta, adhuc ignoretur ubi Orator vel testes actu degant, Instructor decernat utrum regulae a Codice statutae sint servandae (cann. 1508-1509) an, de consensu Ordinarii, alius seligendus sit opportunus modus.

§ 2: Si citatus praecepto comparendi obtemperare renuerit, videat Instructor utrum iteranda sit citatio an aliis modis magis opportunis, prouti foret interventus personae amicae vel auctoritate gravis, ad flectendam non apparitionem uti debeat.

Art. 12 - Instructor Oratori et testibus. antequam iisdem interrogationes deferat, exquirat iusiurandum de veritate dicenda, tacto sacrorum Evangeliorum libro; quod si testis renuat, de iurisiurandi recusatione et motivo in actis mentio fiat. Item, Oratorem et testes moneat de sanctitate iurisiurandi et de poenis quibus periurii obnoxii sunt in foro Ecclesiae (cann. 1368; 1391).

Art. 13 - Orator et testes oretenus responsiones solo Instructori interroganti reddant, neque praemoneantur de interrogationibus faciendis, nec eis permittatur acta vel documenta legere nisi, pro casu particulari, Instructor opportunum censeat sinere ut pars interrogata aliquod grave documentum legat, quod eius dicta comprobare vel eius memoriam adiuvare valeat.

Art. 14 - Oratoris aut testis responsio ex continente redigenda est scripto ab Actuario, saltem quod ad substantiam spectat, nisi Instructor praecipiat usum instrumenti magnetophonici, quo in casu, depositione postea scripto ex integro redacta, a deponenti, iterum in aula vocato, recognoscatur et subsignetur (cfr. can. 1567, § 2). Non admittitur neque peculiaribus in adiunctis usus telephomi vel fax vel alius modus quo instructor identitatem deponentis comprobare non valeat.

Art. 15 - § 1: Orator et testes possunt iterum ad examen vocari sive ad eorum instantiam sive Defensore sacrae ordinationis exquirente vel etiam ex officio ab Instructore, audito eodem Defensore, circa ea quae iam testati sunt, vel circa nova facta aut quaestiones ex processu emergentes;

§ 2: In conficiendis actis adhibeantur idiomata quae iuxta *Regolamento Generale della Curia Romana* admittuntur. Secus, omnia acta in linguam latinam vel aliam magis notam ad verbum vertantur. Si ad versionem faciendam interpret foret adhibendus, is ab Instructore, audito ordinationis Defensore, eligatur, cuique iusiurandum de munere fideliter obeundo et de secreto servando erit deferendum.

Art. 16 - Oratoris erit ius petendi ut sibi pandant nomina testium ex officio inchoandorum, nisi Instructor, audito sacrae ordinationis Defensore vel ipso rogante, suo decreto aliter statuatur, rationibus in ipso decreto expositis. Contra decretum Instructoris recursum ad Ordinarium fieri potest, qui rem expeditissime definiat. Orator facultatem habeat quoque testem aliquem recusare, servatis omnibus de iure servandis.

Art. 17 - § 1: Oratoris vel testium ius est documenta, si quae habeant, praesertim quae tempore non suspecto fuerint exarata, Instructori praesentare. Inter documenta maioris momenti accensendae sunt medicorum attestationses de morbo aliquo, quem hereditarium vel atavicum vocant, praesertim ante susceptos ordines, quo orator laboraverit;

§ 2: Ius est Instructoris sua auctoritate et decreto documenta et attestationses perquirere et super iis Oratorem vel testes in examine interrogare.

Art. 18 - Si casus ferat, Instructor praecipere potest ut Orator ab aliquo perito in re medica, vel psychiatrica vel psychologica examinetur (cfr. can. 1574). Peritus, inter viros scientia et prudentia praestantes selectus, postquam munus suum adimpleverit iuxta artis suae praesidiis ad dignoscendum statum Oratoris, in scriptis referat quae indicia et argumenta iuxta medicinalis doctrinae placita, validitatem sacrorum ordinum adstruere aut excludere videatur. Perito deferatur quoque iusiurandum de munere fideliter adimplendo et de secreto servando eique mittantur capitula interrogationis quibus respondere tenetur.

CAP VI - DE INSTRUCTIONIS CONCLUSIONE

Art. 19 - § 1: Instructor instructionem absolutam ne declaret, nisi prius sacrae ordinationis Defensor se nihil inquirendum superesse et Orator se nihil addendum habere declaraverint;

§ 2: Antequam conclusionis decretum Instructor edat, acta ipse attente perpendat, Oratoris ac testium depositiones in se et cum ceteris e processu emergentes conferat, et videat an sint quaedam haud absoluta, contradictoria vel ambigua. Quo in casu decernat, ad solvendas innodatas quaestiones, an Orator vel testes denuo citare oporteat ad supplendam instructionem, audito tamen ordinationis Defensore.

Art. 20 - Absoluta instructione, decreto Instructoris Defensori ordinationis acta omnia tradantur, qui suas animadversiones conficiat, animadvertens quoque an regulae hucusque traditae in instructione observatae fuerint, necne.

Art. 21 - § 1: Ipse Instructor, antequam Dicasterio competenti acta mittat, praeter animadversiones Defensoris ordinationis, suam relationem conficiat et actis eam addat, in qua ipse pronunciet de merito petitionis Oratoris, expositis rationibus tum iuris tum praesertim facti;

§ 2: Actis addatur quoque votum Ordinarii, etiamsi ipse sit Instructor, sive circa meritum causae sive circa quae ad scandalum timendum vel non attinent. Si vacet sedes episcopalis, votum conficiatur ab eo qui legitime Episcopi vices gerit (cann. 409, § 2; 413, § 1; 426-427).

Art. 22 - § 1: His regulis obtemperatio Ordinarii potissimum committitur et ad eos spectat vigilare, ne ab iis deflectent administri deputati. Si aliquando contingat ut ab aliquibus praesentibus regulis aequa ratio suadeat esse recedendum, Instructor de hac re rationem reddat in actis. ut constet de inobservantiae causa;

§ 2: Ordinarii integrum erit ius ut, pro sua prudentia, quovis processus momento acta examinare, consilia et monitiones officialibus dare, et eos, gravi de causa, remove.

Art. 23 - Acta omnia (cfr. can. 1472) per Pontificium Repraesentantem, vel eo deficiente, etiam alio modo. transmittantur ad Sedem Apostolicam in triplici exemplari authentico, confecto fasciculo typis edito cum indice

Regulae servandae ad nullitatem sacrae Ordinationis declarandam

omnium documentorum, iis cautionibus adhibitis, quae pro locorum conditionibus suppetunt ad tutam documentorum transmissionem.

PARS SECUNDA: DE CAUSAE ITINERE APUD DICASTERIUM

CAP. VII - DE PROSECUTIONE PROCESSUS

Art. 24 - § 1: Receptis actibus, curabit Dicasterium quam primum constituere collegium, plerumque trium ex Commissariis iam penes Dicasterium munus de causis sacerdotalibus explentibus; ex iis unus deputetur ad munus Praesidis collegii et Ponentis causae obeundum;

§ 2: Curabit quoque Congregatio competens constituendi Defensor sacrae ordinationis e gremio collegii Commissariorum penes Dicasterium constitutorum vel, iudicio Praefecti, etiam ex Officialibus eiusdem Dicasterii;

§ 3: Dein constituentur unus vel plures Actuarii ex Officialibus Dicasterii, qui et munus Notarii fungant et in actis omnia fideliter referant, sub ductu Praesidis collegii.

Art. 25 - Praeses collegii Oratori scribat num aliquid addendum habeat, praesertim si novas suppeditant probationes vel documenta, eumque hortatus sit an velit sibi in Urbe constituere procuratorem qui tamen sacerdos esse debet et in re theologica et iuridica plurimum polleat.

Art. 26 - Adquisitis novis, si quae sint, probationibus et argumentis, omnia acta ad Defensorem ordinationis trasferantur ut votum suum redigat, ei assignato a Praeside collegii congruo temporis spatio.

Art. 27 - Recepto voto Defensoris, si ille censeat nihil allud esse inquirendum, acta distribuantur inter membra collegii. Secus, attente ponderato voto Defensoris, Praeses collegii curabit ut Ordinarius competens moneatur de necessitate supplendi instructionem iuxta votum eiusdem Defensoris. Si tamen Praeses dissentiat, ad ulteriora procedat.

Art. 28 - Omnibus de quibus in artt. 26 et 27 expletis, a Praeside collegii diem adunationis ad decernendum statuatur, ut aliquod tempus, ne ultra mensem integrum, habeant membra collegii studio acta subicere et votum in scriptis exarare.

CAP. VIII - DE CONCLUSIONE DEQUE IURE RECURRENDI

Art. 29 - Die adunationis, collegium coram Praefecto vel Secretario Dicasterii se sistit. Postquam Ponens votum suum legerit, et alii Commissarii consentiant, statim devenitur ad finalem decisionem. Secus, institui potest moderata disceptatio ad dissensiones solvendas, ut, quantum fieri possit, ad unanimitatem deveniatur. Fas est uniuscuiusque Commissarii a sua priore decisione recedere.

Art. 30 - Si unanimitatem assequi non valet collegium, Praefectus, audito Secretario Dicasterii, perspecto voto prevalenti Commissariorum eorumque rationibus in iure et in facto allatis, decisionem finalem Oratori eiusque Ordinario communicet. Decisio pariter Defensori ordinationis notificetur.

Art. 31 - § 1: Adversus decisionem, Defensoris sacrae ordinationis et Oratoris — per Ordinarium vel per procuratorem ad normam art. 25 constitutum — ius est intra decem dies a notificatione decreti ad ipsam Congregationem provocandi et intra mensem integrum fas eis est suas argumentationes tam in iure quam in facto proponendi. Congregatio rem integram altero turno trium vel quinque Commissariorum deferat, una cum argumentis propositis; secus decisio fit executiva et Ordinario competenti communicetur decreto Praefecti Congregationis;

§ 2: Constituto decreto Praefecti altero collegio qui rem videre debet, Praeses collegii audiat Oratorem vel Defensorem sacrae ordinationis an velit suas breves ammadversiones proponere super assertis alterius partis; deinde, statuto die novae adunationis collegii, iuxta artt. 28 et 29, ad decisionem devenitur, adstante Praefecto vel Secretario Congregationis;

§ 3: Decisio Oratori eiusque Ordinario communicetur decreto Praefecti Congregationis;

§ 4: Contra decretum secundi gradus non datur appellatio sed tantum recursus ad Signaturam Apostolicam, ad mentem art. 123, § 1 Const. Ap. *Pastor bonus*.

Art. 32 - Vigore praesentium normarum, non amplius vigent omnes normae universales vel particulares anteaetae.